

Självbeundran - En fläck i människans själ

En föreläsning av: Broder Mikael – 2010-02-19

*Alhamdulillah ir Rabil 'alamin. Wasalaat wasalaam 'ala Ashrafal Anbiyai wal Mursalin.
Habibe Illah al-Alamin. Abul Qasime Mohammad wa 'ala Alihi Teyyibina at-Taherin.*

För vår väntade Imams(AJ) snara och mycket nära återkomst, var vänliga att skicka en salawat.

Mina bröder och systrar i tron, *asalaam aleikom wa rahmat allahi wa barakato.*

Inledning:

"Säg: Skall vi säga er vilka de är som i allt vad de företar sig är de största förlorarna [Det är] de som har inriktat hela sin strävan på det som hör till denna värld och ändå tror att de har levt ett gott och rättskaffens liv." [Surah al-Kahf, 18:103-104]

Har ni någon gång känt er stolta över er själva för en handling ni utfört? Då ni kanske hjälpt en gammal dam över vägen eller tvättat kläderna för mamma, eller kanske skänkt pengar till en behövande? Ni skall veta att denna känsla ligger farligt nära självbeundran eller *ujb*.

Under de paltalk-föreläsningar som tidigare varit, har en hel del föreläsningar om olika själsliga sjukdomar genomförts och behandlats. Men en av de själsliga sjukdomar som ännu inte behandlats är just självbeundran eller *ujb* som det heter på arabiska.

Denna föreläsning är ämnad att ta upp detta begrepp och inshaAllah så kommer vi efter denna föreläsning att kunna urskilja vad som är *ujb* och vad som inte är det. Förhoppningsvis har vi också erhållit lite mer kunskap om hur denna sjukdom kan bekämpas.

Men innan detta, känner vi att en inledande hadith från Imam Ali(A) kan vara på sin plats:

Imam Ali(A) sade: *"Den i vars hjärta självbeundran ('ujb) fått fäste är dömd att förgås."*
[Amaali Saduq, s. 447]

Vad är och vad är inte ujb?

När man hör denna hadith kanske man ställer sig själv frågan, vad är då självbeundran?

Ujb, eller självbeundran är i själva verket en känsla inom människan som får denne att se sina goda handlingar som överdrivet bra och detta följs ofta av att människan kan känna sig överlägsen på grund av dessa handlingar. En person som drabbats av *ujb*, är en person som anser sig vara fri från brister och fel.

Låt oss dra ett exempel för att göra det hela lite klarare. Låt oss säga att en person kommer till en hosseiniyye, han slår sig ned och iakttar människorna. Vissa sitter och pratar eller spelar spel på mobilen medan sheikhen håller sitt tal. Personen tänker då för sig själv: Vilka människor! Typiskt, dessa rituella muslimer som bara kommer till hosseiniyye för att synas, och inte heller är de fokuserade på vad sheikhen säger. Personen känner sig således bättre än dem och glömmer bort att denne själv har problem med sin fokus när denne till exempel skall be. Personen glömmer även bort att denne brukar prata med andra medan till exempel koranrecitation hörs. Denna person har uppenbarligen drabbats av ujb, eller självbeundran.

Om man däremot känner glädje och välbehag över en god handling man utfört, och om denna glädje följs av en känsla av ödmjukhet och blygsamhet inför Gud och man känner tacksamhet för att Han gjort det möjligt för oss att utföra denna gärning är detta inte ujb, utan en berömvärd handling.

Låt oss säga att vi kanske skänker en slant varje månad till välgörande ändamål, och varje gång tackar Gud för att Han gjort det möjligt för oss att skänka detta och samtidigt känner att denna handling inte har så stor belöning, utan snarare är en plikt för oss – ja, då är det en berömvärd handling.

Eller som Imam Ali(A) sade: *”Den som föreställer sig själv stor inför Gud är usel.”* [Qurrar al-hekam, hadith: 8609]

Profeten(S) sade en gång, då han beskrev en vis människas egenskaper: *”Denne ser andras fåtaliga gärningar som rikliga, och ser sina många goda gärningar som få.”* [Al-Noori, *Mustadrak al-Wasail*, vol.1, sid. 132, hadith: 184]

Olika grader av självbeundran

Ok, så här långt har vi identifierat vad som är, respektive vad som inte är ujb. Men då uppstår frågan: Finns det olika grader av självbeundran, precis som det finns med andra själsliga sjukdomar? Är det alltid så att självbeundran är tydlig, eller kan den vara svår att identifiera? I vilka situationer är lätt att drabbas av ujb?

Svaret är att det finns olika grader av självbeundran, och vi kommer därför kortfattat att redogöra för dessa.

Den första graden av ujb, handlar om självaste tron och tron på den sanna läran. Vad menas med detta då? En person som antagit Islam och anser sig vara shiit, känner att han/hon har en fördel inför Gud bara för att de har en tro på Honom, eller för att de utfört de handlingar som Gud och Profeten(S) föreskrivit. De kanske också känner att de, genom att propagera för religionen och Hans budskap, har bidragit till storheten av Hans religion. En person som kan räknas till denna grad av ujb, känner allt detta i sitt hjärta, även om denne kanske inte avslöjar det öppet eller till andra.

Den Väntades Vänner

Den andra graden av ujb, handlar om goda egenskaper eller karaktärsdrag. Den person som drabbats av denna form av ujb, anser sig själv ha blivit favoriserad av Gud, och räknar sig själv som en av Guds nära vänner. Om denna person hör namnen på Guds Awliya', räknar han sig själv som en av dem, trots att denne offentligt eller öppet framhäver en bild av att vara anspråkslös eller ödmjuk. Om en olycka eller ett problem drabbar denne, tänker han/hon att detta är på grund av deras närhet till Gud.

Den tredje graden av ujb, handlar om goda gärningar eller dygdiga handlingar. I detta läge anser sig en person vara värdig belöning från Gud som ett resultat av dennes goda uppförande och gärningar. En sådan person anser sig vara en sann troende och att det är obligatoriskt att Gud skulle göra denne till sin vän i denna värld och sedan ge denne högre rank i nästa värld.

En sådan person ifrågasätter i sitt hjärta rättvisan bakom de av Guds handlingar, som orsakar de uppriktiga och fromma människorna att lida, och den synbara vänlighet som Han öser över hycklarna i denna värld. Han/Hon låtsas vara glad och belåten över Guds vilja och dom till det yttre, men inombords främjas en känsla av hat gentemot Herren.

En annan form av ujb, är då en person känner sig överlägsen och mer religiös än andra, och ser sig själv som en bättre människa. Han/Hon kommer att se sig själv bättre än andra på att uppmärksamma *wajibat*, såväl som *muharramat*. En sådan person kommer också att se andras fel och brister som stora, men kommer att ha överseende med sina egna felsteg. Han/Hon kommer att se andra som ofullkomliga och obetydliga varelser, och kommer att behandla dem med förakt.

Hittills har vi pratat om den självbeundran som vi muslimer kan råka ut för, men det finns även en annan form av ujb som relaterar till de icke troende, dvs. de med illasinnade trosuppfattningar och de som utför onda gärningar och som därtill också känner sig stolta över detta. Man kan lätt känna igen dessa personer då de är sådana som anser sig själva vara liberalt tänkande, med öppna sinnen och fria från alla former av kedjor och förpliktelser. De ser tron på Gud som någonting vidskepligt. De anser att all tro på religiösa läror är trångsynthet, och på detta sätt ser de även gott och moraliskt uppförande som ett tecken på svaghet. De ser ned på dem som utför goda handlingar och anser onda handlingar som prestigefullt. Dessa okunniga och likgiltiga människor ser sig själva som lärda personer och lyssnar inte på några råd eller förmaningar, istället har detta motsatt effekt på dem. De människor som drabbats av denna form av ujb, eller självbeundran, är de värsta och uslaste av människor.

Eller som Imam Sadiq(A) så vackert säger: *"Djävulen säger, om jag lyckas lura Adams(A) söner med tre saker, så bryr jag mig inte längre vad de gör efter detta, för deras goda gärningar kommer inte längre att bli accepterade: (1) När de överskattar deras goda*

handlingar, (2) När de glömmer bort sina synder, och (3) När ujb genomsyrar eller sprider sig inom dem.” [Al-Saduq al-Khisal, vol. 1, sid. 112, hadith: 86]

När man lyssnar på dessa olika stadier eller grader av ujb, kanske man tänker att detta är långt borta, och att man själv inte gått så långt som de olika graderna talar om. Men saken är den att självbeundran är något som de flesta människor, såväl icke troende som troende, någon gång kan drabbas av, om än i olika stor utsträckning. Vi måste därför vara vaksamma på de minsta lilla spår av ujb som kan dyka upp inom oss när vi minst anar det och försöka bekämpa det på direkten. Kom ihåg, om vi kan påstå oss vara fria från alla former av själsliga sjukdomar och synder, skulle vi vara felfria – vilket tyvärr bara ett fåtal människor i mänsklighetens historia lyckats uppnå.

De onda konsekvenserna av självbeundran

Vi kanske i detta läge redan känt av hur illa det låter eller verkar om en person drabbas av självbeundran, men vi tänkte ändå i detta nu ägna en kort stund åt att beskriva vilka onda konsekvenser självbeundran kan leda till.

Ujb, är en destruktiv och farlig synd i sig självt, som fördärvar vår tro och våra handlingar. Enligt vissa hadither från Ahl al-Bait(A) så är ujb värre än synd, och det är i själva verket en av de största farorna för ens själ. Det sägs att de som blivit besatta av denna onda sjukdom, kommer att uppleva en oerhört skrämmande och hemsk ensamhet efter döden, då de befinner sig i *barzakh*.

Ujb, leder människorna till att begå några av de största synderna och medför onda karaktärsdrag. När självbeundran slagit rot i människans hjärta, leder detta till förnekandet av tron och *shirk*. En människa som drabbats av ujb, kommer heller inte att bry sig om att ändra på sig. Istället ser en sådan person sig själv som en troende och from person. Han/Hon kommer att se sina egna synder som små och skulle aldrig komma på tanken att vilja rena sig själv från dem. Och detta mina syskon, kommer att leda till evig fördömmelse. De mörka slöjorna av ujb kommer bokstavligen talat att korrumpiera en sådan persons intellekt, och förblinda denne inför sina egna fel och brister och på detta sätt kommer det att hindra denne från att uppnå någon form av perfektion.

Om man drabbats av ujb, kommer man även att vara svag för *riya'* och *nifaq*. Man kommer även att infektera hela sitt väsen med stolthet och som vi nämnde tidigare, vilket leder till att man ser på andra med förakt och som betydelselösa. Detta kommer gradvist att leda en bort från den rätta vägen och all medmänsklighet som finns inom en kommer att förvandlas till grymhet, hjärtlöshet och förintelse.

Eller som Imam Ali(A) säger: *”En person med ujb, har inget intellekt.”* [Al-Amidi,

Ghurur ul-Hikam wa Durar ul-Kalim, hadith: 1008]

Botemedel

Vad finns det då för botemedel om man nu känner att man drabbats av självbeundran?

Om vi är påpassliga och vaksamma så kan vi upptäcka ujb inom oss, men detta kräver att vi kritiskt granskar oss själva, och hela tiden analyserar och bevakar våra avsikter och handlingar. Vi måste uppriktigt bönfälla Allah(SWT) att välsigna oss med insikten om våra egna fel och brister. När Gud önskar hjälpa någon eller föra denne närmare Honom, välsignar Han först denne genom medvetenhet om dennes fel och brister. Så har ni någon gång blivit medvetna om något fel ni begått eller en brist ni har inom er, så är detta ett tecken på att Allah(SWT) önskar hjälpa er och föra er närmare Honom, sobhanAllah.

Vi får inte glömma att liv, makt, kunskap, och andra färdigheter enbart är skuggor av Guds attribut. Varje god handling, dyrkan, begåvning, eller möjlighet erhålls enbart på grund av Hans välsignelse och oerhörda nåd. Utan Guds tillåtelse, så kan ingen av Hans skapelser utföra något överhuvudtaget.

Låt oss tillsammans blicka tillbaka på de goda handlingar och den dyrkan vi utfört så här långt: Var de verkligen uppriktiga, utan någon form av brist och enbart för Gud? Kan vi verkligen hävda att Gud kommer att ge oss full belöning för våra goda handlingar? Eller vore det klokare av oss att inse att det enbart genom Guds hjälp blev möjligt för oss att göra gott och att Han täckte över våra fel, brister och dåliga intentioner?

Vi måste vara medvetna om att inte en enda varelse i hela universum fullt ut kan dyrka Gud så som Han är värd. Profeternas(A) och Awliyas(A) böner och åkallelser vittnar själva om denna brist. De visste att även om de spenderade hela sina liv i tacksamhet så skulle det inte vara tillräckligt för att tacka Honom över de gåvor Han skänkt oss. Vi måste därför alltid på ett ödmjukt sätt erkänna våra fel och brister och således be Gud om förlåtelse.

Denna synd, dvs. ujb är i själva verket en produkt av egenkärlek. Och som vi vet kan ett hjärta inte få plats med två kärlekar. Låt oss tänka över våra egna handlingar: Hur känner vi oss egentligen när Gud välsignar oss med gåvan att utföra en liten god gärning? Gör det oss ödmjuka och tacksamma inför Herren? Hur ser vi på en sådan liten gärning då andra utför den? Är det svårt för våra hjärtan att acceptera dem som goda gärningar? Och hur känner vi oss då vi begått en synd? Får det oss att skämmas inför Gud eller tar vi lätt på det och försöker finna ursäkter för vårt agerande? Hur tänker vi när andra begår samma synd? Ber vi till Gud att förlåta dem? Hjälper vi dem att sluta upp med detta syndfulla beteende eller känner vi hat mot dem?

Varför reflekterar vi inte oftare över betydelsen av *al-hamdulillah*, dvs. all lov och pris tillkommer Allah(SWT), och således försöker lära våra hjärtan att alla de möjligheter och egenskaper som vi har inom oss, och allt de goda vi gjort hittills inte förtjänar något

prisande, och att det i själva verket är Gud som förtjänar det sanna prisandet för alla våra goda handlingar och begåvningar.

Slutsats:

Jag skulle vilja avsluta denna föreläsning med att tillsammans med er syskon recitera dua Faraj, för vår Väntades(AJ) snara återkomst inshaAllah. Men först vill jag bara avslutningsvis läsa upp en hadith från Imam Baqir(A) som sammanfattar hela denna föreläsning:

Imam Baqir(A) sade: "Blockera vägen till självbeundran ('ujb) genom kunskapen (ma'rifah) om jaget." [Mizan al-Hekma, hadith: 11859]

Duaa Faraj ...

Wa Salallah aleihi waala alihi 'atayibin 'altahirin!

